

Kontroll av e-handel

Inledning

Denna riktlinje är ett stöd för kontrollmyndigheternas arbete med företag som säljer livsmedel via e-handel. Fokus är på kontrollmetoden och inte på olika lagstiftningar. Kontrollen vi beskriver omfattar sidor med möjlighet till köp och huvudsakligen försäljning av färdigförpackade livsmedel. Materialet fokuserar på registrerade livsmedelsföretag.

Livsmedelsverket har information om kontroll av e-handel på Kontrollwiki.

Ta del av informationen här: <https://kontrollwiki.livsmedelsverket.se/samling/2/e-handel>

Vad är e-handel?

Distansförsäljning är all typ av försäljning där någon form av teknik för distanskommunikation ingår. E-handel är en form av distansförsäljning som innebär att företag säljer livsmedel via internet. Tekniker för distanskommunikation definieras i artikel 2.2 u förordning (EU) nr 1169/2011. Förordning (EU) nr 1169/2011, artikel 14.1a reglerar information om distanshandel.

Företag som säljer livsmedel via e-handel kan se väldigt olika ut. Det kan vara rena matmäklare där lagerhantering ligger på en tredje part.

En vanlig fysisk butik eller grossistverksamhet kan öppna upp för försäljning även via en internetsida. Ett litet företag där de har lager hemma i garderoben, Reko-ringar och så vidare.

Exempel på e-handel är försäljning via:

- Webbplats
- Sociala medier, till exempel Facebook och Twitter
- Elektroniska marknadsplatser, till exempel Blocket och Tradera
- Appar
- E-post

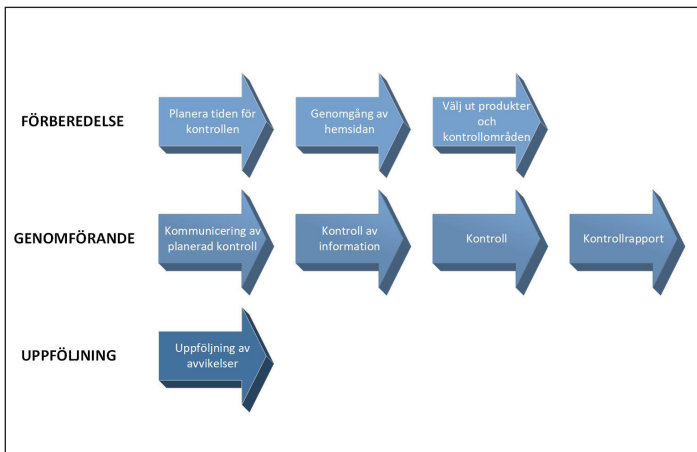
Kontrollansvar för e-handelsverksamheter

Det finns i livsmedelslagstiftningen ingen särskild reglering av kontrollansvaret för livsmedelsföretag som bedriver e-handel. Ansvarsfördelningen följer regleringen i 23 § livsmedelsförordningen (2006:813). I de allra flesta fall betyder det att det är den kommun där företaget bedriver sin verksamhet som är behörig kontrollmyndighet att utöva kontroll.

För att kunna planera kontrollen behöver kontrollmyndigheten känna till vilka av de livsmedelsföretag som är registrerade som bedriver e-handel. Denna information kan begäras in redan i samband med registreringen.

Saknar kontrollmyndigheten uppgifter om vilka registrerade verksamheter som bedriver e-handel kan det vara lämpligt att inhämta denna uppgift och uppdatera registren.

Kontroll

Förberedelse

1. Planera tiden för kontrollen

Gå igenom befintlig information om verksamheten och föregående års kontrollrapporter, om sådana finns. Försök redan i planeringen inför kontrollen att lägga upp en plan för tidsåtgången, till exempel: en tredjedel av kontrolltiden för kontroll av hemsidan, en tredjedel till märkningen av produkterna och en tredjedel till att skriva kontrollrapport och övrig kontroll/administrativ tid.

2. Genomgång av hemsidan

Gör en första genomgång av hemsidan. Gå till exempel igenom vilket språk den obligatoriska informationen anges på, om obligatorisk information finns med, om det finns hälso-, närings- eller medicinska påståenden eller om produkterna marknadsförs som ekologiska.

3. Välj ut produkter och kontrollområden

Välj ut ett antal produkter för närmare granskning. Tänk på tidsåtgången när du väljer antalet produkter. Spara ner den information som finns om de utvalda produkterna. Tänk på att söka efter produkten på flera olika sätt – genom ”meny”, sökord och per märke.

Samma produkt kan ligga på flera ställen och ha olika information. Om hemsidan och antalet produkter är begränsat kan hela hemsidan kontrolleras.

Är hemsidan omfattande, fokusera i första hand på att information finns på svenska och i andra hand på den obligatoriska informationen och sedan övrigt enligt punkt två ovan.

Genomförande

4. Kommunikering av planerad kontroll

Kontakta verksamheten och uppge att det är dags att utföra kontroll. Fråga om det har skett några förändringar i lager/butik, tillkommit hemsidor eller utökning/minskning av sortiment. Eventuella lager till e-handeln kontrolleras med jämna mellanrum.

Informera företaget om följande kontrollupplägg:

- Att vi vill ha märkningsunderlag eller foto på produktens märkning skickade till oss samt eventuellt receptur. Eventuellt inköp av produkt.
- Att kontroll av spårbarhet, sker genom inskickade dokument alternativt att företagaren visar upp spårbarhet vid kontrollen.
- Att vi kommer att kontrollera märkningen på produkten.
- Att vi kommer att kontrollera informationen på hemsidan.
- Datum och plats för kontrollen.

5. Kontroll av information

Jämför så att utvald information som finns på hemsidan stämmer överens med förpackningen samt eventuell receptur på de utvalda produkterna.

6. Kontroll

Efter granskningen genomförs en fysisk eller en digital kontroll med verksamheten för genomgång av det vi observerat. Genomgång av spårbarhet av de utvalda produkterna kan ske i detta skede.

Tips för kontroll av spårbarhet

Vid misstanke om fusk kan dokumenten begäras in innan kontrollen. För kontroll av spårbarhet behövs information om senaste inköp av produkterna och vilka produkterna sålts till den senaste perioden. Leverantörer verifieras med företagets hemkommun om de är registrerade.

7. Kontrollrapport

Ange tydligt i kontrollrapporten om begränsade delar av presentationen på hemsidan kontrollerats. Förslag på vad som kan skrivas i kontrollrapporten: ”Miljöförvaltningen har granskat delar av hemsidan och de produkter som angetts i rapporten. Det är ditt ansvar som livsmedelsföretagare att se till att all information följer livsmedelslagstiftningens krav. De avvikelser som angetts i denna kontrollrapport kan även vara aktuella för andra delar av hemsidan och andra produkter.”

Uppföljning

8. Uppföljning av avvikelser

Det är bra att ha sparat ner de sidor av hemsidan som har kontrollerats för att verifiera att avvikelserna åtgärdats.

Övrig information

- Om verksamheten har e-handel, ska även informationen på hemsidan ingå i den planerade kontrollen. Om verksamheten ingår i en kedja och hemsidan drivs av huvudkontoret behöver dock kontroll av hemsidan inte utföras. Huvudkontorslista finns på livsteck.net.
- Information som vänder sig till kunder via internt system eller där det krävs inloggning ingår också i livsmedelskontrollen.
- Om verksamheten saluför ekologiska livsmedel måste den vara ekologiskt certifierad av ett godkänt kontrollorgan. Överträdelse meddelas till Livsmedelsverket.

- Verksamheten kan ha försäljning som endast vänder sig till utländska konsumenter, då är det den informationen som behöver kontrolleras. Finns information på svenska kan denna kontrolleras primärt. Vid utländska språk kan vi behöva hjälp med översättning, eller eventuellt samarbete med myndigheter i andra länder. Tänk på att vi endast kan ställa krav enligt relevant EU-lagstiftning vid försäljning inom EU.
- Motsatt exempel är att hemsidan drivs från annat land men informationen är på svenska. Det är då det andra landet som kontrollerar.
- Reklam om livsmedel på en hemsida där livsmedlet går att köpa direkt på hemsidan, ska kontrolleras av livsmedelskontrollen. Reklam om livsmedel som finns på en hemsida utan möjlighet till köp direkt via hemsidan, faller under Konsumentverkets kontrollansvar.

Kontroll av hemsidor utan kontaktuppgifter

I vissa fall framgår det inte vilket företag som står bakom försäljningen. Då är det svårt att veta om företaget är registrerat eller inte. Det finns vissa möjligheter att spåra sådan e-handel. Kontakta gärna Livsmedelsverket för hjälp. Handlar det om hälsofarliga produkter som säljs, görs en anmälan i RASFF. Handlar det om oredlighet görs en anmälan i AAC-systemet.

Kontakta Livsmedelsverket: ehandel@slv.se